

Forfatter: Bagger, Carl

Titel: Udrag fra Udvalgte Skrifter

Citation: Bagger, Carl: "Udvalgte Skrifter", i Bagger, Carl: *Udvalgte Skrifter*, udg. af OSKAR SCHLICHTKRULL , 1928, s. LVI. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-bagger01val-shoot-idm140621538559616/facsimile.pdf> (tilgået 27. april 2024)

Anvendt udgave: Udvalgte Skrifter

Alle disse Paavirkninger er dog mere eller mindre periferiske. Langt mere bestemmende for Baggers Person og for hans Digtning har *Byron* været. Allerede som Skoledreng begejstredes han af denne Aand, som fra første Færd synes at have virket paa ham med forbilledlig Styrke. Under Opholdene paa Basnæs giver han sine Kærlighedsoplevelser det rette Relief ved en passioneret Fordybelse i *Byron*:

Fra Kysten flygted Heiren
For eenlig Skippers Flag;
Jeg inde sad med *Byron*
Den hvide Vinterdag.
Du *Thora*, kom fra Salen,
Jeg lod Dig ei forbi;
Til varme Kys blev Talen,
Hvor glade vare vi!

Og i sit Frierbrev til hende ved han ingen dyrere Forsikring at give hende, end at

Over *Byron*, over *Schiller*
Jeg min elskte *Thora* stiller.

Aldrig trættes han af at paakalde hans Navn: samme Aar som han udgav »*Min Broders Levnet*«, lod han i »*Søndagsbladet*« trykke en Oversættelse af *Washington Irving's* Bog om *Byron*, og i sine sidste Leveaar nedskrev han en Plan til en 5. Sang af »*Childe Harold's Pilgrimage*«. Derimod afslog han et Forslag fra Svogeren *Frederik Fiedler* om at oversætte *Byron* til Dansk. Han ønskede ikke at være »*Byron's danske Drog*«, og han vægrede sig ved at »plante libanonske Ved paa en fremmed om end nok saa vakker Bred«. Og dog, med alt dette turde det
LVI

være et Spørgsmaal, om ikke Bagger maa henregnes til dem, om hvem Brandes siger, at de »har forstaaet ham halvt og slet, de Sønderrevne, de Udlevede og Gaadefulde«^{*)}. Hans skødesløse og lidet forstaaede Citater af Byron og ikke mindst de uklare Udtalelser om ham i Digtet: »Et Svar til min Svoger« peger i den Retning. Det er ikke vanskeligt i grove Linier at angive fælles Træk hos dem: de er begge Hadere af den snærpede Pæners Moral, begge begejstrede Frihedsskere; begge Poesier udpræget egocentriske. De kan kun digte ud fra en oplevet Lidenskab — »poetry, which is but passion«, hedder det i »Don Juan«;^{**}) hos dem begge er der en Trang til at lade Fantasien hengive sig til det sære eller rædselsfulde: de sjælelige Abnormiteter og de udpenslede legemlige Lidelser. I alt dette har Bagger suget Næring hos sit store Forbillede; dog ingensinde anderledes, end at det bestandig føles som en ydre Paavirkning, en laant Maske. At Byrons Personlighed har virket næsten besættende paa et Temperament som Baggers, er kun rimeligt. Men de Udtryk, denne Betagelse giver sig, vidner tydeligt om, at Paavirkningen er af en ret ungdommelig Karakter. Det er saaledes ganske betegnende, at Byrons noget excentriske Indfald at skrive en Gravskrift over sin Hund og ønske sig begravet ved dens Side har grebet Bagger saaledes, at han citerer det i Romanen; og Hunden som den eneste Ven spiller baade i hans Liv og hans Digtning en stor Rolle. Og hvad der for Byron var vir-

^{*)} Georg Brandes: *Naturalismen i England*. Sml. Skrifter. Bd. V. Side 491.

^{**}) IV 106.

kelig Lidelse, bliver hos hans Eftergører til en Forelskelse i Lidelsen, en Trang til tidlig og sildt at reproducere den. Et næsten parodisk Eksempel har vi i »Min Broders Levnet«: da Johannes Harring har faaet sit definitive Afslag hos Mathilde, udbryder han: »Hjem vilde jeg, hurtigt og hvorfor? for at fordybe mig — i Byron«. Madvig finder ganske rigtig dette lidt underligt, da man jo — som han siger — skulde tro, at han havde Lidelse nok i Forvejen. At denne Forelskelse i Lidelsen — som er Reversen af Byronpaavirkningen — har været farlig for Bagger er uomtvisteligt. Han har i hvert Fald, naar det gjaldt om at gøre Brug af Lidelsen som en Undskyldning for sine moralske Fald, været meget lærenem. Man sammenligne eksempelvis hans egne digteriske Forsvar i saa Henseende med det lille Digt *Til en Dame*, rettet til Mary Chaworth:

Var min du blevet, da var Alting trygt.
Min Kind, hvis Blegghed nu fra Sviren stammer,
da havde aldrig blusset stygt
af Lidenskabens syge Flammer
.....
Men nu jeg søger Lindring for min Harm,
gal blev jeg, vilde jeg at tænke prøve.
Med ordløs Tummel, tom og daarlig Larm
forsøger jeg mit Tungsind at bedøve.*)

Paavirkningen er indlysende: ud fra slige Betragtninger skabtes Arthur-Typen. Vi kunde finde mange Paralleller hos Byron, tydeligst maaske i »Childe Harold«:

*) Citeret efter Georg Brandes: *Naturalismen i England*. Sm. Skrifter Bd. V. S. 501.